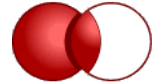

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 022-05, 026-05/05

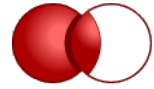
**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31. 12. 2004. godine**

**HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE D.O.O.
MOSTAR**

Sarajevo, siječanj 2006. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UPRAVI HT d.o.o. Mostar
NADZORNOM ODBORU HT d.o.o. Mostar
SKUPŠTINI HT d.o.o. Mostar

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Javnog poduzeća «Hrvatske telekomunikacije» d.o.o. Mostar (u daljem tekstu – HT Mostar), i to Bilance stanja na dan 31.12.2004. godine, te s njom povezane Bilance uspjeha, Izvješća o novčanim tijekovima i Izvješća o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1 do 4. Za ova izvješća odgovorna je Uprava HT Mostar. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije, o čemu je konstatirano na stranicama od 5 do 18.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, sukladno Zakonu o reviziji proračuna/budžeta u Federaciji BiH («Sl.novine FBiH» broj: 48/99) i INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka, kao i jesu li finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila procjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vlastitih računovodstvenih politika, ocjenu primjene ostalih važećih propisa i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Provedenom revizijom, utvrdili smo da:
 - nije osigurana relevantna dokumentacija po pitanju vlasništva nad nekretninama za preuzeta početna stanja po diobnoj bilanci HPT d.o.o. Mostar, a što može imati utjecaja na promjenu vrijednosti nekretnina iskazanu u neto knjigovodstvenoj vrijednosti od 33.780.363,08 KM, što smo pojasnili u točki V.d. izvješća;
 - povrat većinskog udjela od 51 % u društvu «Eronet» d.o.o. Mostar, u vrijednosti od 32.509.420,12 KM nije priznat sukladno Kodeksu računovodstvenih načela i FBiH Računovodstvenim standardima.
 - donacije u ukupnom iznosu od 195.463,32 KM nisu dodijeljene sukladno Zakonu o donacijama poduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Federaciji BiH.
 - na više isplaćeni iznos regresa od utvrđenog, nije obračunat i uplaćen pripadajući porez, sukladno Zakonu o porezu na plaću i Uputstvu o načinu obračunavanja i plaćanja poreza na plaću. Posljedica neispunjavanja navedene obveze su manje uplaćena sredstva u proračune županija.
4. Zbog značaja navoda iz prethodne točke nismo u mogućnosti i ne izražavamo mišljenje glede finansijskih izvješća H.T.d.o.o. Mostar na dan 31.12.2004. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

BILANCA STANJA
na dan 31.12.2004. godine

O p i s	31.12.2004.	31.12.2003.
IMOVINA		
Dugoročna imovina		
Patenti, licence i koncesije	100.212.242,00	62.293,00
Ostala nematerijalna sredstva	2.028.305,00	1.889.934,00
Nekretnine, postrojenja i oprema	193.837.446,00	205.100.121,00
Ulaganja - udjeli u pravne osobe u grupi	32.509.420,00	0,00
Ulaganja - ostala	9.920,00	9.920,00
Ostali krediti	338.340,00	416.613,00
Dugoročne tražbine	0,00	0,00
Dugoročna razgraničenja	0,00	0,00
Unaprijed plaćeni troškovi	0,00	0,00
Dugoročna imovina - ukupno	328.935.673,00	207.478.881,00
Kratkoročna imovina		
Zalihe	2.688.254,00	2.712.965,00
Tražbine od kupaca	17.239.920,00	12.390.113,00
Ostale kratkoročne tražbine	1.208.463,00	1.527.113,00
Kratkoročna razgraničenja	3.544.470,00	4.200.295,00
Ostala tekuća ulaganja	2.500.000,00	0,00
Novac u banci i blagajni	3.778.263,00	1.802.463,00
Kratkoročna imovina - ukupno	30.959.370,00	22.632.949,00
IMOVINA - AKTIVA - UKUPNO	359.895.043,00	230.111.830,00
Izvanbilančna evidencija	49.247.615,00	1.682.887,00
KAPITAL I OBVEZE		
Kapital i rezerve		
Upisani uplaćeni vlasnički kapital	182.249.294,00	176.723.216,00
Akumulirana dobitak	2.761.973,00	5.594.620,00
Akumulirani gubitak		
Kapital i rezerve - ukupno	185.011.267,00	182.317.836,00
Dugoročne obveze		
Dugoročni krediti	16.077.199,00	20.435.303,00
Ostale dugoročne obveze	60.591.780,00	511.820,00
Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	6.251.614,00	6.644.828,00
Dugoročne obveze - ukupno	82.920.593,00	27.591.951,00
Kratkoročne obveze		
Ostali kratkoročni krediti	25.761.824,00	7.460.541,00
Obveze prema dobavljačima	7.624.867,00	7.249.057,00
Obveze za poreze	933.143,00	846.363,00
Ostale obveze	23.699.708,00	2.246.770,00
Kratkoročna razgraničenja i rezerviranja	33.943.641,00	2.399.312,00
Kratkoročne obveze - ukupno	91.963.183,00	20.202.043,00
KAPITAL I OBVEZE - PASIVA - UKUPNO	359.895.043,00	230.111.830,00
Izvanbilančna evidencija	49.247.615,00	1.682.887,00

Revidirana Bilanca stanja potpisana za i u ime poduzeća od strane odgovornih osoba u tijeku predmetne revizije, dana, 25.10.2005. godine.

BILANCA USPJEHA
za godinu koja je završila 31.12.2004.

O p i s	31.12.2004.	31.12.2003.
Prihodi od prodaje	103.080.778,00	109.733.953,00
Troškovi prodaje	19.461.267,00	26.042.381,00
Usklađivanje vrijednosti zaliha	1.474.161,00	1.243,00
Bruto dobitak - dobitak iz redovn.poslovanja	82.145.350,00	83.690.329,00
Troškovi administracije	62.276.314,00	58.451.817,00
Dobitak iz aktivnosti	19.869.036,00	25.238.512,00
Prihodi od ulaganja u druge pravne osobe	1.120,00	1.120,00
Prihodi od financiranja	765.602,00	2.970.636,00
Rashodi od otpisivanja ulaganja	0,00	73.310,00
Rashodi od financiranja	2.074.147,00	2.626.058,00
Gubitak iz finansijskih aktivnosti	-1.307.425,00	272.388,00
Prihodi od ostalih aktivnosti	10.694.539,00	6.585.878,00
Rashodi od ostalih aktivnosti	25.534.069,00	25.914.719,00
Gubitak iz ostalih aktivnosti	-14.839.530,00	-19.328.841,00
Dobit prije poreza	3.722.081,00	6.182.059,00
Porez na dobit	414.640,00	587.439,00
Dobitak poslije poreza - neto dobit	3.307.441,00	5.594.620,00

Revidirana Bilanca uspjeha potpisana za i u ime poduzeća od strane odgovornih osoba u tijeku predmetne revizije, dana, 25.10.2005. godine.

IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA

za razdoblje od 01.01. do 31.12.2004. godine

O p i s	Oznaka	Svota za tek.god.
Gotovinski tijek iz poslovnih aktivnosti		
Neto dobitak		3.307.440,00
Usklađivanje za:		
Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	(+)	1.876.401,00
Rashodi (prihodi) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	
Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	16.954.763,00
Rashodi (prihodi) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	258.128,00
Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+(-)	
Nerealizovani rashodi (prihodi) kod raz.val.na trž.(tečajne razlike)	+(-)	-434.616,00
Ostala usklađ. za neg.stavke i tok. koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+(-)	68.000,00
Svega 2 do 8		18.722.676,00
Povećanje (smanjenje) zaliha	-(+)	-1.525.735,00
Povećanje (smanjenje) potraživanja	-(+)	-2.688.376,00
Povećanje (smanjenje) obračunatih nefakturiranih prihoda	-(+)	673.841,00
Povećanje (smanjenje) unaprijed plaćenih troškova	-(+)	123.639,00
(Povećanje) smanjenje obaveza prema dobavljačima	+(-)	375.810,00
(Povećanje) smanjenje ostalih obaveza	+(-)	2.645.213,00
(Povećanje) smanjenje obračunatih troškova	+(-)	-965.090,00
(Povećanje) smanjenje odgođenih prihoda	+(-)	-548.942,00
Svega 10 do 17		-1.909.640,00
A. Neto gotovina dobivena od posl.aktivnosti (red.br. 1+9+18)		20.120.476,00
Gotovinski tijek od ulagačkih aktivnosti		
Nabavka (prodaja) nematerijalnih sredstava	-(+)	-920.101,00
Nabavka (prodaja) materijalnih sredstava	-(+)	-6.617.866,00
Sticanje (otuđenje) udjela u podružnicama	-(+)	-21.000.000,00
Sticanje (otuđenje) udjela u pridruženim pravnim licima	-(+)	0,00
Dati krediti (povrat kredita) pravnim licima u grupi	-(+)	0,00
Dati krediti (povrat kredita) drugim povezanim pravnim licima	-(+)	0,00
Nabavka (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)	0,00
Dati krediti (povrat kredita) drugim pravnim licima	-(+)	0,00
Ostali tokovi od ulagačkih aktivnosti	-(+)	-2.500.000,00
B. Neto gotovina korišt. u ulagačkim aktiv.(red.br. 20 do 28)		-31.037.967,00
Gotovinski tijek od finansijskih aktivnosti		
Primici od izdavanja dionica i ostalih oblika form. i poveć.kapitala	(+)	0,00
Otkup (iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	(-)	0,00
Nabavka (prodaja) vlastitih dionica	-(+)	0,00
Primljena pozajmljena sredstva	(+)	21.015.191,00
Povrat pozajmljenih sredstava	(-)	-7.546.039,00
Plaćanje dividendi	(-)	-614.009,00
Ostali troškovi od finans. sredstava-tokovi od finans.aktivnosti	-(+)	38.148,00
C. Neto gotovina korištena u finansijsk. akt. (red.br. 30 do 36)		12.893.291,00
Neto povećanje (smanjenje) gotovine i ekv. gotovine (A+B+C)		1.975.800,00
Početno stanje gotovine i ekvival. gotovine na računu i u blagajni		1.802.463,00
Konačno stanje gotovine i ekvival. gotov. na računu i u blagajni		3.778.263,00
Neto povećanje (smanjenje) gotovine i ekv.got. (red.br: 40-39)		1.975.800,00

Revidirano Izvješće o gotovinskim tijekovima potpisano za i u ime poduzeća od strane odgovornih osoba u tijeku predmetne revizije, dana, 25.10.2005. godine.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU
za godinu koja je završila 31.12.2004.

O p i s	Upisani vlasnički kapital	Akumulirani dobitak (gubitak)	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2002.	174.471.981,00	2.251.235,00	176.723.216,00
Izdavanje dionica i ostala pov.vlasn.kapitala			
Revalorizacija stalnih sredstava			
Neto (dobit) gubitak razdoblja		5.594.620,00	5.594.620,00
Raspored dobitka (gubitka)	2.251.235,00	-2.251.235,00	
Ostala smanjenja vlasničkog kapitala			
Stanje na dan 31.12.2003.	176.723.216,00	5.594.620,00	182.317.836,00
Izdavanje dionica i ost.poveć.vlasn.kapitala			
Revalorizacija stalnih sredstava			
Neto dobit razdoblja		3.307.440,00	3.307.440,00
Neto gubitak razdoblja			
Raspored dobitka	5.526.078,00	-5.526.078,00	
Raspored gubitka			
Ostala smanjenja vlasničkog kapitala		-614.009,00	-614.009,00
Stanje na dan 31.12.2004.	182.249.294,00	2.761.973,00	185.011.267,00

Revidirano Izvješće o promjenama u kapitalu potpisano za i u ime poduzeća od strane odgovornih osoba u tijeku predmetne revizije, dana, 25.10.2005. godine.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA Hrvatskih telekomunikacija d.o.o. Mostar za 2004. godinu

I UVOD

Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar (u daljem tekstu – H.T.d.o.o. Mostar ili Društvo), kao samostalni gospodarski subjekt u pružanju telekomunikacijskih usluga egzistiraju od 03.01.2003. godine, sukladno uvjetima iz Odluke o podršci reorganizacijskog plana Hrvatskih pošta i telekomunikacija Mostar u Hrvatske pošte d.o.o. Mostar i Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar («Sl.novine Federacije BiH» br: 4/02).

U sudski registar Županijskog suda u Mostaru upisano je kao Društvo s ograničenom odgovornošću s temeljnim osnivačkim kapitalom u iznosu od 174.471.980,72 KM i slijedećom vlasničkom strukturom:

Federacija BiH	109.498.615,10 KM	62,76%
H.T. d.d. Zagreb	52.847.562,96 KM	30,29%
H.P. d.d. Zagreb	12.125.802,66 KM	6,95%

Dana, 27.07.2004. godine, u registar istog suda u Mostaru, upisano je povećanje temeljnog kapitala proisteklog iz pripisivanja neto dobiti za 2003.godinu, tako da je temeljni kapital u 2004.godini iznosio 182.249.294,20 KM, sa slijedećom vlasničkom strukturom:

Federacija BiH	114.379.657,03 KM	62,76%
H.T. d.d. Zagreb	55.203.311,21 KM	30,29%
H.P. d.d. Zagreb	12.666.325,96 KM	6,95%

H.T. d.o.o. Mostar objedinjuje 6 (šest) telekomunikacijskih centara (TK centri), i to: Mostar, Široki Brijeg, Čapljina, Livno, Orašje i Vitez.

Ukupan broj uposlenih djelatnika u H.T. d.o.o. Mostar na dan 31.12.2004.godine bio je 1.221.
Sjedište Društva je u Mostaru, u ulici Kneza Branimira b.b.

II SAŽETAK

Ovo je druga uzastopna godina u kojoj Ured za reviziju Federacije BiH provodi reviziju finacijskih izvješća i usklađenosti iskazanih iznosa u tim izvješćima sa propisima.

U 2004. godini, desila su se dva poslovna događaja koja su trebala imati značajnog uticaja na poslovanje H.T.d.o.o. Mostar u 2004. godini, kao i na poslovanje revidiranog subjekta i u narednim godinama.

Kao prvo, prema Odluci Regulatorne agencije za komunikacije, broj: 03-29-3127-7/04, od 12.07. 2004.godine, H.T.d.o.o. Mostar, dodijeljena je licenca za trećeg GSM operatera u zemlji, uz obvezu neprekidnog pružanja GSM usluga svim korisnicima dotadašnjeg operatera, društva “Eronet-Pokretne komunikacije” d.o.o. Mostar (u daljem tekstu – Eronet). Vrijednost GSM licence dodijeljene na 15 godina je 140.000.000,00 KM. Prema potpisanom ugovoru sa Regulatornom agencijom za komunikacije, H.T.d.o.o. Mostar obvezao se da će preuzete obveze po osnovu dodijeljene licence platiti u 19 rata, do rujna 2012. godine. Istim Ugovorom regulirano je da se licenca, kao ni pravo raspolaganja ne mogu prenositi na treća lica, bez suglasnosti Regulatorne agencije za komunikacije.

Međutim, imajući u vidu preuzetu obvezu u vezi neprekidnog pružanja usluga dotadašnjeg operatera, odmah po dobivanju licence, 13.07.2004. godine, radi nastavka pružanja GSM usluga u BiH u prijelaznom razdoblju, između H.T.d.o.o. Mostar i Eronet-a, potpisan je Sporazum. Dodatkom broj 1., potpisanim 21.12.2004. godine, primjena Sporazuma produžena je do 31.03.2005. godine. Iz raspoložive i prezentirane dokumentacije nismo se uvjerali da je o svemu ovome izvještena Regulatorna agencija za komunikacije.

Zbog promjene vlasničke strukture, pokrenuta je aktivnost na izradi ugovora kojim će se dugoročno urediti odnos ova dva povezana gospodarska subjekta. Međutim, konstatirali smo da su se sve dugoročnosti u H.T.d.o.o. Mostar, u svezi Eronet-a počele dešavati tek u 2005. godini. Tako je na 2.sjednici Nadzornog odbora, održanoj 28.02.2005.godine, donesen zaključak o organiziranju sastanka predstavnika kapitala sa članovima uprava H.T.d.o.o. Mostar i Eronet-a, a tek 19.08.2005. godine, da se pokrene inicijativa o formiranju Radne grupe za koordinaciju.

Drugi događaj bitan za poslovanje, u izravnoj vezi sa dodjelom licence za trećeg GSM operatera je presuda Županijskog suda Mostar, od 15.10.2004.godine, kojom je H.T.d.o.o. Mostar, vraćen većinski vlasnički udio u Eronet-u od 51 %.

Temeljem pravomoćne sudske presude, Županijski sud u Mostaru je dana 01.12.2004. godine, donio rješenje kojim je upisana izmjena vlasnika u društvu Eronet. Dotadašnji većinski vlasnici udjela su istupili, a H.T.d.o.o. Mostar pristupio je i upisan kao većinski vlasnik.

Povrat većinskog udjela u društvu «Eronet» d.o.o. Mostar od 51 %, u nominalnoj vrijednosti registriranog kapitala od 32.509.420,12 KM, u H.T.d.o.o. Mostar su, uz sredstvo, t.j. ulaganje, priznali i kratkoročno razgraničenje, umjesto kao ostali prihod, sukladno točki 97, 105, 112, 113. i 121. Kodeksa računovodstvenih načela i FBiH RS 18 – «Prihodi». Posljedica ovakvog priznavanja su podcijenjeni prihodi za isti iznos.

Pravomoćnom sudskom presudom, sukladno F BiH Računovodstvenim standardom 22 – Poslovne kombinacije, Eronet je postalo podružnica Društva. Prema tom standardu, povrat većinskog udjela u Eronet-u, umjesto po nominalnoj vrijednosti registriranog kapitala, trebalo je priznati po fer vrijednosti na dan pravomoćnosti presude. Istovremeno, budući da je prema navednom standardu Društvo steklo status matice, sukladno F BiH Računovodstvenom standardu 27 – Konsolidirani financijski izvještaji, bilo je u obvezi sačinuti i objaviti konsolidirana financijska izvješća za 2004. godinu.

Efekti nepostupanja po naprijed navedenim računovodstvenim standardima na financijski položaj i rezultat poslovanja H.T. d.o.o. su značajni, ali se u ovom trenutku ne mogu kvantificirati.

Prema izjavama članova Uprave, na naprijed opisani način postupili su jer nisu bili u mogućnosti pouzdano procijeniti potencijalne obveze i nadoknade koje bi eventualno trebalo isplatiti bivšim vlasnicima Eronet-a. Također su imali u vidu i sudski spor koji se u to vrijeme vodio pred Vrhovnim sudom Federacije BiH, u predmetu zahtjeva tuženih (dotadašnjih većinskih vlasnika udjela u Eronet-u) za revizijama protiv pravomoćne presude Županijskog suda u Mostaru. Stoga su samo financijska izvješća H.T.d.o.o. Mostar pripremili sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, bez konsolidiranja.

Vrhovni sud Federacije BiH donio je presudu broj: Rev-940/04, od 28.02.2005. godine, odbijajući zahtjeve tuženih kao neosnovane i bez uporišta, naglašavajući da su svi pravni poslovi na osnovu kojih su još ranije preneseni udjeli na tužene neosnovani, nezakoniti i pravno ništavni.

Po okončanju godišnjeg obračuna, Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 28.02.2005.godine donio Odluku br: NO-1-2-3/04, o usvajanju financijskih izvješća, a koja su dostavljena Agenciji za pružanje financijskih i posredničkih usluga i Poreznoj upravi Federacije BiH.

Temeljem Odluke Skupštine Društva (broj: SD-3217/03, od 26.06.2003. godine), Uprava Društva raspisala je javni tender za izbor vanjskog revizora. Odluku o izboru vanjskog revizora donijela je Uprava, što nije sukladno članu 20. Statuta Društva, prema kojem odluku o izboru vanjskog revizora donosi Skupština Društva.

Dana, 20.05.2005. godine, Nadzorni odbor i Skupština Društva donijeli su odluke o usvajanju izvješća vanjskog revizora o izvršenoj reviziji poslovanja H.T. d.o.o. Mostar za period 01.01.2004.god.-31.12.2004. godine. Korekcije koje su prihvaćene, a uglavnom se odnose na reklasifikaciju pojedinih sredstava i obveza, odrazile su se na kapital, koji je po nerevidiranom izvješću veći za 545.467,39 KM. Iako su organi upravljanja donijeli odluku o usvajanju revidiranih godišnjih izvješća, u H.T.d.o.o. Mostar nisu ih sačinili. To je urađeno tek u tijeku revizije, a na zahtjev tima za reviziju.

III OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Na osnovu obavljene revizije finansijskih izvješća za 2004. godinu, konstatirali smo da se postupilo po preporukama iz prethodne revizije u dijelu koji se odnosi na donošenje neophodnih akata kojima se reguliraju pretplatnički odnosi, prava i obveze uposlenika, pojedini materijalni troškovi, kao i ostali potrebni, propisani akti. Tako je pored ostalih akata, donesen i Pravilnik o popisu imovine, sukladno kojem je i izvršen godišnji popis na dan 31.12.2004. godine. Međutim, predmetnom revizijom smo se uvjerali da u H.T.d.o.o. Mostar ne raspolažu sa relevantnim podacima o vlasništvu, iz razloga što (još uvijek) nisu usaglašeni međuodnosi između pravnih osoba nastalih transformacijom H.P.T.d.o.o. Mostar (H.T.d.o.o. Mostar i H.P.d.o.o. Mostar), niti je osigurana relevantna dokumentacija po pitanju vlasništva na nekretninama za preuzeta početna stanja po diobnoj bilanci.

IV CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj predmetne revizije je bio da se temeljem provedene revizije omogući izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno važećoj zakonskoj regulativi, jesu li točno, realno i objektivno iskazani prihodi, rashodi, sredstva, obveze i kapital, jesu li provedene sve potrebne procedure u vezi trošenja sredstava i jesu li vlasnici udjela o svemu pravovremeno izvješćeni.

Cilj revizije je bio i izražavanje mišljenja o osnovanosti, dokumentiranosti i transparentnosti trošenja sredstava, a na osnovu propisanih i danih ovlaštenja, kao i ocjena računovodstvenog sustava i sustava internih kontrola, način njihovog uspostavljanja, funkcioniranja i osposobljenosti za zaštitu imovine i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima. Poseban naglasak dat je na ocjenu adekvatnosti poduzetih mjera od strane Uprave u provođenju i postizanju postavljenih ciljeva, a prije svih, u pogledu efikasne zaštite imovine, realnog planiranja, fakturiranja pruženih i izvršenih usluga i naplatu potraživanja, kao i u pogledu uspostave cjelovitog sustava internih kontrola. Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitili smo planirane procese vezane za upravljanje i rukovođenje, imovinu prihode, obveze, neke značajnije troškove i rashode, kao i akta i procedure javnih nabavki.

Revizija je također uključila i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasnije i ekonomičnije poslovanje, racionalnije korištenje sredstava i zaštitu imovine.

V NALAZI I PREPORUKE

a) Upravljanje i rukovođenje

Društvom H.T.d.o.o. Mostar upravljaju njegovi članovi putem tijela upravljanja koje čine Skupština i Nadzorni odbor.

Skupštinu H.T.d.o.o. Mostar čine 3 (tri) člana, predstavnici kapitala, sa pravom od onoliko glasova koliko svaki ulagač ima u osnovnom kapitalu.

U 2004. godini održane su dvije sjednice Skupštine H.T.d.o.o. Mostar, i to istoga dana, 23.03.2004. godine. Na tim sjednicama donesene su odluke o izboru predsjedavajućeg člana Skupštine, imenovanju predsjednika i članova Nadzornog odbora, o rasporedu dobiti za 2003. godinu, povećanju temeljnog kapitala Društva i dato odobrenje direktoru-predsjedniku Uprave Društva da zaključi ugovore sa predsjednikom, zamjenikom predsjednika i ostalim članovima Nadzornog odbora. O pitanjima važnim za funkcioniranje Društva, kao što je pitanje reguliranja imovinsko pravnih odnosa između novoformiranih društava (H.P.d.o.o. i H.T.d.o.o.), problematika i pitanje dodijeljene licence III GSM operatera i odnosa sa Eronet-om, na Skupštini se nije raspravljalo.

Predmetnom revizijom smo utvrdili da, iako je Federacija BiH većinski vlasnik i posjeduje 62,76 % vlasničkog kapitala u H.T.d.o.o. Mostar, u vremenu od 19.11.2003. do 25.02.2004. godine, u Nadzornom odboru nije bilo predstavnika državnog interesa.

Tijekom 2004. godine, imenovano je svih 11 članova Nadzornog odbora.

U revidiranoj godini, Nadzorni odbor održao je 6 sjednica, o čemu su, sukladno važećem Poslovniku, vođeni zapisnici. Između članova Nadzornog odbora i Društva zaključeni su pojedinačni ugovori o angažiranju, u kojima je, osim prava i obveza koja prioizilaze temeljem funkcije koju obnašaju, regulirano i pitanje naknade. Sukladno ugovoru, članovi Nadzornog odbora imaju pravo na dnevnice i naknade za službena putovanja u zemlji i inozemstvu, a predsjednik Nadzornog odbora ima pravo na službeni mobitel i potrošnju za isti, u mjesečnom iznosu od 100,00 KM.

Uvidom u zapisnike sa sjednica Nadzornog odbora, nismo se uvjerali da se raspravljalo o najvažnijim pitanjima za H.T.d.o.o. Mostar. Krajem prosinca 2004. godine, na sjednici Nadzornog odbora, po prvi put razmatrana je informacija o povratu 51% udjela u Eronet-u, kao i informacija o sklapanju Sporazuma i Dodatkom br.1 sa istim. Osim toga, na sjednicama nije vođena rasprava ni o reguliranju imovinsko-pravnih odnosa između H.T.d.o.o. Mostar i H.P.d.o.o. Mostar. Tek u 2005. godini pokrenute su određene aktivnosti. Tako je dana, 28.02.2005.godine, na sjednici Nadzornog odbora donesen zaključak o potrebi organiziranja sastanka predstavnika kapitala sa članovima Uprave H.T.d.o.o. Mostar i Eronet-a, a nakon dana, 19.08.2005. godine, zaključak o pokretanju inicijative za formiranje radne grupe za koordiniranje predstavnika H.T.d.o.o., H.P.d.o.o. i Eronet-a..

Izmjenama i dopunama Statuta (Odluka Skupštine br: SD-3217-4/03, od 26.06.2003.godine, a na koju je i resorno ministarstvo dalo suglasnost), dodan je novi članak 32a, kojim se sukladno Zakonu o donacijama poduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Federaciji BiH, daje pravo Nadzornom odboru da može donositi odluke o donacijama korisnicima – pravnim licima iz oblasti športa, kulture, socijalne pomoći i u humanitarne svrhe, ali samo iz dobiti prikazane u revizijskom financijskom izvješću.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je Nadzorni odbor redovito donosio odluke o donacijama, a na koje je suglasnost dalo i resorno, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Međutim, odobrene donacije ukupnom iznosu od 195.463,32 KM nisu se isplaćivale iz dobiti za 2003. godinu, kako je isto regulirano člankom 3. navedenog Zakona, već iz redovitog poslovanja za tekuću godinu. Osim toga i prilikom dodjele donacija nisu u potpunosti ispoštovani ni ostali postupci propisani člankom 5. istog Zakona i vlastitog akta.

Upravljanje i rukovođenje Društvom povjereno je Upravi.

Sastav, mandat, poslovi i ostale aktivnosti Uprave regulirani su člankom 35. Statuta. Mandat članova Uprave traje 4 godine. Sa članovima Uprave sklopljeni su pojedinačni ugovori, koje u ime predstavnika kapitala potpisao predsjednik Nadzornog odbora. Ugovorima nisu precizirane posljedice za neispunjenje planiranih poslovnih rezultata, već je osim iznosa plaće, regulirano pravo raspolaganje sredstvima reprezentacije, putem business kartice. Visinu ovih sredstava, posebnom odlukom, određuje Uprava. Uprava se redovito informira o visini načinjenih troškova business master cards.

Tijekom 2004. godini održane su 34 sjednice Uprave. Uvidom u zapisnike sa pojedinih sjednica, konstatirali smo da Uprava nije reagirala pravovremeno i u interesu Društva po dobivanju licence za III GSM operatera i nakon ponovnog sticanja većinskog vlasništva u Eronet-u.

Uprava nije postupila ni sukladno članku 4.6. Dozvole za pružanje GSM usluga, prema kojoj su bili dužni da šest mjeseci nakon dodjele licence, izvjeste Regulatornu agenciju za komunikacije o dosegnutom stupnju razvoja mreže i uporabi kapaciteta. U postupku predmetne revizije nisu nam prezentirani ni dokazi o tome da je Uprava izvjestila Regulatornu agenciju za komunikacije o sklapanju Sporazuma sa Eronet-om.

Poseban problem, po našem mišljenju, predstavlja i poslovna suradnja sa tvrtkom «Monet» d.o.o. iz Mostara, sa kojom je dana, 14.06.2002. godine, potpisan Ugovor o tehničkoj suradnji, odnosno, najmu telekomunikacijske kanalizacije za polaganje cijevi za kablovsku televiziju. Ugovorom nije regulirano pitanje naknade. Prema izjavama odgovornih osoba, ugovor je sklopljen uz konsultiranje ovlaštenih predstavnika Regulatorne agencije za komunikacije. Sukladno CRA pravilu 7/2001 (principi pristupa i korištenja iznajmljenih linija), trebalo je za svaku godinu sačiniti Anex ugovora, s ugovorenim pristojbama za pristup i uporabu vodova. Međutim, iako je koristila infrastrukturu Društva, tvrtka Monet nije prihvatila niti prijedlog novog ugovora sačinjenog od strane specijalnog revizora za FBiH i RS, koji joj je upućen 03.07.2003. godine. Radi toga, kao i započinjanja novih radova, Uprava H.T.d.o.o. Mostar slala je opomene pred tužbu (22.04.2004. godine), upućivala pismeni zahtjev Policijskoj upravi Mostar za očevid i obustavu radova.

Odlukom Uprave, br: D-5582/04, od 10.08.2004. godine, imenovano je zajedničko povjerenstvo od 8 članova čiji je zadatak bio utvrditi obim izvršenih radova. Ovo povjerenstvo sačinilo je Izvješće o izvršenim radovima od 07.09.2004.godine, ali se nigdje ne spominje vrijednost tih radova. Mišljenja smo da je ugovor sa tvrtkom Monet štetan za H.T.d.o.o. Mostar. Ako nije bilo drugog načina da se ugovorne strane dogovore o visini naknade, Uprava se trebala pozvati na članak 7. (rješavanje sporova) CRA Pravila 7/2001, prema

kojem, stranke koje potpisuju ugovor o pristupu i uporabi vodova a imaju nedoumice sa bilo kojeg aspekta, trebaju se obratiti Regulatornoj agenciji za komunikacije.

Također smo utvrdili da monitoring nad Društvom i dalje vrši OHR. Sve odluke, zapisnike, te izvješća svih komisija, Uprava redovito dostavlja Specijalnom revizoru za FBiH i RS.

Prilikom dodjele donacija dosljedno postupati sukladno Zakonu o donacijama poduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U suradnji sa Regulatornom agencijom za komunikacije, riješiti problem sa tvrtkom «Monet».

b) Prihodi

Osnovni i najznačajniji prihodi H.T.d.o.o. Mostar su prihodi koji se ostvaruju putem fiksne telefonije. Isti uključuju pretplatu i telefonske impulse za razgovore unutar zemlje i prema inozemstvu. Također su značajni i prihodi od međunarodnog prometa i zakupa-iznajmljivanja kapaciteta. Posebice je važno napomenuti da tijekom 2004. godine, Društvo nije ostvarivalo prihode od mobilne telefonije. Prema izjavama odgovornih osoba, zbog djelovanja Društva u nepovoljnom makroekonomskom okruženju, pada prihoda od fiksne telefonije i smanjenja kupovne sposobnosti korisnika telefonskih usluga, ranije planirani prihodi u iznosu od 117.141.436,00 KM, rebalansom plana smanjeni su na 115.852.426,00 KM.

Pregled ukupno ostvarenih prihoda u 2004. godini, u iznosu od 113.776.437,00 KM, po vrstama, prikazan je u slijedećoj tabeli:

Vrsta prihoda	2004.	2003.	Indeks (2/3)
1	2	3	4
Prihodi od impulsa	58.065.314,00	59.966.082,00	96,83
Međunarodni promet	22.798.726,00	26.778.081,00	85,14
Prihodi od pretplate	7.295.975,00	7.193.386,00	101,43
Zakup kapaciteta	9.740.952,00	7.908.820,00	123,17
Instalacijske pristojbe	930.090,00	1.504.453,00	61,83
Pretplata internet	714.014,00	590.848,00	120,85
Čip kartice	534.380,00	1.123.360,00	47,57
Dodatne usluge	590.433,00	1.926.122,00	30,66
Naplaćena otpisana potraživanja	7.856.971,00	4.482.302,00	175,29
Ostali prihodi	5.249.582,00	5.350.267,00	98,12
UKUPNI PRIHODI	113.776.437,00	116.823.721,00	97,40

Kao i u prethodnim godinama, i u 2004. godini, najveći prihodi ostvareni iz osnovne djelatnosti su prihodi iz fiksne telefonije. Razlog dosta nižeg ostvarenja prihoda po osnovu zakupa kapaciteta i prihoda od pretplate na internet, u odnosu na plan je Pravilo broj: 20/2003, o ograničenim cijenama iznajmljenih vodova, koje je donijela Regulatorna agencija za komunikacije (u primjeni od 01.03.2004. godine). Razlozi nižeg ostvarenja prihoda iz međunarodnog prometa su smanjene terminalne i tranzitne takse i pad tečaja obračunske valute (SDR), kao i nelegalna konkurencija, na šta Društvo nije moglo uticati.

Utvdili smo i veoma pozitivno ocijenili uvođenje prakse da se mjesečno vrši usporedna analiza izvršenih i fakturiranih usluga odnosno impulsa sa financijskim pokazateljima. Usaglašavanje kupaca u sustavu KRON sa stanjem u knjigovodstvu vrši se jednom godišnje. Sustav KRON omogućio je automatsko usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa elektronskom obradom i sve promjene u sustavu obračuna i skrbi o korisniku automatski se evidentiraju i u knjigovodstvu.

Međutim, fakturiranje usluga najma vodova i prostora i obračun međunarodnog t.k. prometa nije implementirano u sustav obračuna i skrbi KRON-a, te se stoga obračun i kontrola naplate istih vode ručno, a time je i mogućnost grešaka povećana..

Temeljem presude Županijskog suda u Mostaru, povrat većinskog vlasništva udjela od 51 % u Eronet-u, u H.T.d.o.o. Mostar su, uz priznavanje sredstava na kontu dugoročnih ulaganja, evidentirali na kratkoročna razgraničenja, obrazlažući to postojanjem neizvjesnosti u svezi trajnog vlasništva udjela i eventualnog podmirenja obveza prema bivšim vlasnicima Eronet-a, radi čega su vraćene udjele i priznali u bilanci, a ne u računu dobiti i gubitka, kao ostali prihod.

Smatramo da je povrat ulaganja u Eronet-u trebalo priznati kao ostali prihod, sukladno točki 97, 105, 112, 113. i 121. Kodeksa računovodstvenih načela i FBiH Računovodstvenom standardu 18 – «Prihodi», o čemu je već konstatirano. Isto tako, uvidom u pravomoćnu presudu Županijskog suda, koje potvrđena i od strane Vrhovnog suda Federacije BiH, konstatirano je da su obveze prema bivšim vlasnicima Eronet-a, a temeljem kojih je izvršen prijenos vlasništva, u najvećem dijelu neosnovane i nelegalne, pa stoga smatramo da nije bilo osnova da se zbog navodnih potencijalnih obveza prema bivšim vlasnicima, vrijednost ponovo stečenih ulaganja ne prizna kao ostali prihod. Na ovaj način su prihodi u 2004. godini podcijenjeni za vraćene udjele, priznate po nominalnoj vrijednosti od **32.509.420 KM**. Uprava Društva smatra da nisu mogli pouzdano procijeniti fer vrijednost stečenih ulaganja, pa su iste knjižili po nominalnoj vrijednosti registriranog temeljnog kapitala Eronet-a. Ovo objašnjenje možemo prihvatiti obzirom da je za procjenu potrebno ispoštovati propisane procedure u svezi angažiranja neovisne revizijske kuće. Kako smo saznali tijekom revizije, Uprava je raspisala javni natječaj, a na tenderu je odabrana neovisna revizijska kuća koja će izvršiti procjenu vrijednosti stečenog udjela Eroneta, kao i eventualne obveze prema bivšim vlasnicima, kako bi se konačno sva knjiženja provela po fer vrijednosti i na propisanim kontima, sukladno važećem Kodeksu računovodstvenih načela i Računovodstvenim standardima 18 – Prihodi, 22 – Poslovne kombinacije i 27 – Konsolidirani financijski izvještaji.

Doraditi postojeći informacijski sustav tako da isti osigura mogućnost fakturiranja i praćenja svih vrsta usluga. Na taj način bi se eliminirao rizik greške pri ručnom unošenju podataka.

c) Rashodi

Ukupni rashodi planirani Planom poslovanja za 2004. godinu, u iznosu od 107.473.929,00 KM, rebalansom plana povećani su na iznos od 112.392.399,00 KM.

Ostvareni rashodi u 2004. godini iznosili su 110.054.356 KM i isti se sa podacima iz prethodne godine, usporedno, po grupama konta, daju u slijedećoj tabeli:

Rashodi - po grupama konta	2004.	2003.	Indeks (2/3)
1	2	3	4
Troškovi prodaje usluga (grupa 65)	19.461.267,00	26.042.381,00	74,73
Usklađivanje vrijedn.zaliha (k-to 681)	1.474.161,00	1.243,00	n.p.
Troškovi poslovanja (razred 3)	62.276.314,00	58.451.817,00	106,54
Rashodi od financiranja (grupa 67)	2.074.147,00	2.626.058,00	78,98
Ostali rashodi (grupa 68,osim kta 681)	24.768.467,00	25.914.719,00	95,58
UKUPNI RASHODI	110.054.356,00	113.036.218,00	97,36

U okviru grupe konta 68 – ostali rashodi, revidirana je najveća stavka, a koja se odnosi na

Troškove sufinanciranja H.P. d.o.o.Mostar

Troškovi sufinanciranja H.P.d.o.o. Mostar koje je Društvo preuzelo temeljem Plana reorganizacije H.P.T.d.o.o. Mostar na dva gospodarska subjekta, predstavljaju značajnu stavku u ukupnim rashodima. Tako je po osnovu preuzetih obveza na ime sufinanciranja operativnog gubitka poslovanja H.P.d.o.o. Mostar i sufinanciranja razvoja kapaciteta poštanskog sustava, tijekom 2004. godine ukupno je plaćeno 14.399.087,00 KM.

U strukturi ukupnih rashoda, najveći dio ili 56,59 %, odnosi na troškove poslovanja, iskazane u razredu «3», u slijedećoj tabeli:

Konto	Naziv konta	2004.	2003.	Indeks (3/4)
1	2	3	4	5
30	Troškovi materij., energije, rezervnih dijelova	4.539.920,00	5.137.250,00	88,37
31	Amortizacija	18.831.165,00	17.648.248,00	106,70
32	Troškovi zaposlenih	27.295.190,00	24.194.491,00	112,82
320	Bruto plaće	22.395.074,00	19.780.815,00	113,22
328	Ostali troškovi zaposlenih	4.900.116,00	4.413.676,00	111,02
3280000	Topli obrok	2.882.563,00	2.755.138,18	104,62
3281000	Regres	744.173,00	673.543,01	110,49
3281001	Isplaćeni regres iznad propisa-oporezivi dio	13.377,41	11.856,59	112,83
3282000	Prijevoz na posao i sa posla	704.303,34	600.984,82	117,19
3288000	Ostali troškovi zaposlenih (božićnica)	555.699,19	372.153,40	149,32
33-34	Usluge	11.542.039,00	11.471.830,00	100,61
331	Prijevozne usluge	57.794,41	48.339,00	119,56
332	Usluge održavanja	2.374.577,61	2.508.216,00	94,67
333	Troškovi sajмова	8.104,50	3.394,00	238,79
334	Zakupnine	739.547,89	968.476,00	76,36
335	Troškovi reklame i propagande	873.808,00	530.289,00	164,78
3350000	Troškovi reklame i propagande	401.303,77	212.873,34	188,52
3358000	Sponzorstva	472.504,23	317.415,51	148,86
336	Troškovi osiguranja	941.559,00	889.515,00	105,85
337	Bankovne usluge	803.730,78	839.835,00	95,70
338	Troškovi reprezentacije	294.466,83	266.757,00	110,39
339	Dnevnice i putni troškovi	236.121,87	350.397,00	67,39
340	Naknade radnicima i stanovništvu	1.265.576,00	1.096.914,00	115,38
3406000	Naknade članovima Nadzornog odbora HT	179.907,46	220.941,50	81,43
3406100	Naknade članovima Skupštine HT Mostar	55.991,92	58.227,00	96,16
341	Doprinosi, članarine, naknade	419.083,03	635.971,00	65,90
342	Porezi koji ne zavise od finans.rezultata	75.410,87	78.432,00	96,15
343	PTT troškovi	1.411.566,06	1.142.315,00	123,57
348	Ostali troškovi poslovanja	2.040.692,00	2.112.980,00	96,58
35	Troškovi finansiranja	0,00	0,00	n.p.
36	Ukalkuliranja rezervisanja	68.000,00	0,00	n.p.
	T r o š k o v i u k u p n o	62.276.314,00	58.451.817,00	106,54

Od naprijed navedenih troškova poslovanja, revidirani su samo značajniji i to:

Troškovi zaposlenih - plaće i naknade zaposlenih

Najveći troškovi H.T.d.o.o. Mostar su troškovi zaposlenika, iskazani u iznosu od 27.295.190,00 KM od čega se na bruto plaće odnosi 22.395.074,00 KM, a na naknade zaposlenih 4.900.116,00 KM.

Revizijom je utvrđeno slijedeće:

- Plaće i naknade zaposlenima u H.T.d.o.o. Mostar obračunavaju se i isplaćuju po organizacijskim jedinicama (TKC-ima) dva puta mjesečno, temeljem pojedinačnih ugovora o radu potpisanim sa svim uposlenicima tijekom 2004.godine, a sukladno Pravilniku o plaćama i Pravilniku o naknadama iz osnova materijalnih prava zaposlenika koji su sastavni dio Pravilnika o radu. Navedeni Pravilnik o radu donesen je temeljem Kolektivnog ugovora za uposlenike Hrvatske pošte i telekomunikacija Mostar, a sukladno Zakonu o radu («Sl.novine FBiH» br: 43/99, 32/00) i Općem kolektivnom ugovoru za teritorij Federacije BiH («Sl.novine FBiH» br: 19/00). Evidenciju nazočnosti djelatnika na poslu vode djelatnici zaduženi od strane načelnika sektora, koji ovjerava točnost podataka. Za bolovanja preko 42 dana traži se refundiranje od nadležnog županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja.
- Uvidom u knjigovodstvene podatke konstatirali smo da se na primanja uposlenih redovito obračunavaju i uplaćuju pripadajući porezi i doprinosi. Izuzetak je bio u TKC Livno gdje se sve do 01.04.2004.godine, obračunavao porez na plaću od 10%, umjesto po važećoj stopi od 5%.

- Najveća plaća sa minulim radom, isplaćena sukladno važećem Pravilniku (bez menadžerskih plaća), u prosincu 2004.godine, iznosila je 1.815,00 KM, a najniža u iznosu od 462,00 KM.
- Topli obrok isplaćen u 2004.godini, u ukupnom iznosu od 2.882.563,00 KM, isplaćivao se mjesečno, sukladno naprijed navedenim aktima.
- Na ime božićnice isplaćeno je 555.699,00 KM, a uvidom u analitičku karticu utvrdili smo da je po tom osnovu obračunat i uplaćen pripadajući porez.
- Regres za godišnji odmor isplaćen je u ukupnom iznosu od 757.550,41 KM. Osim za članove Uprave, regres je obračunat i isplaćen sukladno odluci, u dva dijela, linearno, 600,00 KM po djelatniku (dva puta po 300,00 KM).

Prema Zakonu o porezu na plaću i njegovom provedbenom aktu, predmet oporezivanja je i regres za godišnji odmor isplaćen iznad iznosa od 70 % plaće djelatnika ili najmanje u visini prosječne plaće isplaćene u Federaciji za prethodna tri mjeseca prije donošenja odluke o regresu, ako je to za djelatnika povoljnije. U predmetnom slučaju, u H.T.d.o.o. Mostar, pojedinačno obračunati i isplaćeni iznos regresa je za 65,83 KM veći od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca (534,17 KM). Ovakav obračun regresa je za određeni broj djelatnika povoljniji, obzirom da im je isplaćeno iznad iznosa od 70 % njihove pojedinačne plaće, ali i više od prosječne plaće u Federaciji. Stoga su bili dužni da na razliku više isplaćenog regresa od utvrđenog, t.j. dozvoljenog, neoporezivog, obračunaju i uplate porez po stopi koja odgovara zbirnoj stopi poreza i doprinosa na neto plaću zaposlenih iz radnog odnosa na dan isplate. Revizijskom timu nije predočena dokumentacija iz koje bi se moglo utvrditi što je i za koliko djelatnika povoljnije, t.j. prosječna plaća u Federaciji ili 70 % njihove pojedinačne plaće. Ukupan iznos neobračunatog i neuplaćenog poreza na više obračunate i isplaćene naknade po ovom osnovu nije toliko značajan, koliko je bitan ispravan i točan obračun i dosljedna primjena propisa, posebice ako se ima u vidu da je, prema izjavama odgovornih osoba, ovakav način obračuna i isplate regresa vršen godinama. Smatramo da se obračun regresa treba izvršiti diferencirano, za svakog djelatnika posebice. Nakon toga utvrditi što je za koga povoljnije i na razliku više isplaćenog pojedinačnog iznosa regresa od utvrđenog (neoporezivog), obračunati i uplatiti pripadajući porez. Sukladno važećem Zakonu o porezu na dobit i njegovim provedbenim aktom, ukupno obračunati porez po navedenom osnovu, uvećan za njegovu osnovicu, treba da uveća i poreznu osnovicu poreza na dobit. Obzirom da je prema podacima u knjigovodstvu H.T.d.o.o. Mostar u pretplati poreza na dobit, efekat ovog uvećanja nije značajan sa stanovišta stvaranja eventualne obveze i po tom osnovu.

- Naknade (nagrade) članovima Nadzornog odbora HT d.o.o. Mostar, isplaćene su u ukupnom iznosu od 179.907,00 KM. Mjesečna naknada, sukladno odluci Skupštine, broj: I-6/02, od 20.12.2002. godine, isplaćivana je u visini prosječne neto plaće visoke stručne spreme u HT d.o.o. Mostar. Temeljem iste Odluke i članovima Skupštine isplaćivana je mjesečna naknada za rad. Po tom osnovu u 2004. godini isplaćeno je ukupno 55.991,00 KM. Za ove naknade obračunat je i uplaćen porez od 30%. Ostale naknade, jubilarne nagrade, otpremnine za mirovinu, pomoć obiteljima, također su isplaćene sukladno važećim propisima.

Troškovi amortizacije

Slijedeći po veličini značajan trošak je amortizacija, obračunata u iznosu od 18.831.165,00 KM. Revizijom je utvrđeno da se amortizacija obračunava po linearnoj metodi tijekom procijenjenog vijeka trajanja po stopama sukladnim važećoj nomenklaturi i da se iskazuje sukladno važećim zakonskim propisima i vlastitim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Troškovi međunarodnog TK prometa

Troškovi nastali u redovitom međunarodnom prometu, evidentirani u iznosu od 679.841,00 KM, usklađuju se kvartalno, nakon mjesečnih očitavanja utrošenih impulsa od strane ovlaštenih osoba. Međutim, ni tijekom 2004.godine nije završena potpuna implementacija sustava KRON, tako da se obračun i kontrola ovih troškova vodi ručno, što povećava mogućnost pogreške.

Troškovi zakupnina

Troškovi zakupnina iznosili su 739.548,00 KM i za 30.713,00 KM su veći od planiranih. Najveći dio ovih troškova, u iznosu od 326.141,00 KM, odnosi se na zakupnine linkova za internet vodove, sukladno ugovorima o interkonekciji. Značajno je napomenuti da se kod ovih troškova, njihov obračun, kontrola i naplata vode ručno.

Troškovi sponzoriranja

Revizijom smo utvrdili da su u H.T.d.o.o. Mostar u 2004. godini redovito odobravana i sredstva po osnovu sponzoriranja. Za razliku od donacija, pojedinačne odluke o sponzoriranju donosila je Uprava. Sa svim korisnicima zaključivani su ugovori. Ukupne isplate po ovom osnovu, u iznosu od 472.504,23 KM, evidentirane su na redovite troškove poslovanja, u okviru konta reklame i propagande.

Troškovi osiguranja

Iako su troškovi osiguranja u 2004. godini iznosili 941.559,00 KM i veći su od plana za 31.559,00 KM, nismo ih zbog značajnosti izdvojili, već zbog Ugovora sklopljenog dana, 18.01.2002. godine, između tadašnjeg H.P.T. d.o.o. Mostar i osiguravajuće kuće «Euroherc». Problemi koji se dešavaju u tekućem periodu samo su posljedica učinjene greške pri sklapanju tog ugovora. Po riječima odgovornih, tvrtka «Euroherc» odabrana je za osiguravatelja u 2002.godine, jer je na tenderu bila najpovoljnija. Međutim, u H.P.T.d.o.o. Mostar morali su znati da postoje procedure o načinu raskida dugogodišnjeg ugovora koji su imali sa osiguravajućom kućom «Hercegovina osiguranje», a ukoliko se iste ne ispoštuju, mogu slijediti posljedice u vidu tužbe. Nakon jednostranog raskidanja ugovora od strane H.P.T. d.o.o. Mostar i potpisivanja ugovora o osiguranju imovine i osoba sa tvrtkom «Euroherc», «Hercegovina osiguranje», pokrenula je tužbu i dobila spor protiv sljedbenika H.P.T.d.o.o. Mostar (H.T.d.o.o. Mostar, prvotuženi i H.P.d.o.o. Mostar, drugotuženi). Po nepravomoćnoj sudskoj presudi tuženi su trebali isplatiti tužitelju iznos od 1.355.106,00 KM. Obzirom da to nisu učinili, već su se žalili, po odbijenoj žalbi i pravomoćnoj presudi (u sedmom mjesecu 2005.godine), na ime ovih troškova morali su platiti ukupno 1.925.089,00 KM (glavni dug, parnični troškovi, troškovi ovrhe i kamate). Naprijed navedeni iznos sa vlastitog računa uplatio je H.T.d.o.o.Mostar. Istovremeno, pripadajući dio duga po ovoj obvezi drugotuženi, H.P.d.o.o.Mostar je izmirio, uplativši na račun H.T.d.o.o. Mostar ukupno 418.321,80 KM.

Dana, 15.06.2005.godine, koncern «AGRAM», u čijem sastavu je i tvrtka «Euroherc», izdalo je Jamstvo broj:12/05, kojim se neopozivo obvezuje da će po pravosnažnoj presudi i okončanom sudskom postupku pred Vrhovnim sudom FBiH snositi sve troškove nastale u sporu sa «Hercegovina osiguranje»-em. Temeljem ovog jamstva, u H.T.d.o.o. Mostar su ukupno uplaćeni iznos po pravosnažnoj sudskoj presudi, evidentirali kao potraživanje za naknadu štete.

Do okončanja revizije, ni koncern «AGRAM», a ni tvrtka «Euroherc», nisu ništa uplatili po navedenom osnovu. Također, ni od strane Uprave H.T. d.o.o.Mostar, nisu poduzete potrebite radnje (u vidu protesta garancije ili tužbe) da se isto naplati.

Ostali troškovi

Od ostalih troškova spomenuli bi troškove održavanja koji su iznosili 2.374.577,61 KM i za 127.898,00 KM su veći od planiranih. U ove troškove spadaju troškovi održavanja vozila, objekata, a posebnu stavku čine troškovi održavanja računalne opreme, temeljem ugovora sa tvrtkom «KRON» d.o.o. iz Splita, koja je i uvela sustav za obračun i skrb o korisniku (tzv.»KRON»), te samim tim i vrši održavanje istog. Ovi troškovi obuhvataju i troškove održavanja TK kapaciteta, temeljem ugovora sa tvrtkom «ERICSSON», sklopljenim dana, 04.07.2003.godine, od koje je kupljena i instalirana ista oprema.

***Informatički sustav doraditi tako da može pratiti i evidentirati sve troškove po bilo kojoj osnovi.
Pripadajuće poreze po svim osnovama obračunavati i isplaćivati sukladno važećim zakonskim propisima i ostalim provedbenim aktima.
Pri sklapanju ugovora po svim osnovama, voditi računa i štiti interese Društva.***

d) Raspolaganje i zaštita imovine

Temeljem «Plana reorganizacije H.T.P.d.o.o. Mostar» i Principa za podjelu sredstava, obveza i potraživanja, koji su sastavni dio navedenog Plana, izvršena je podjela imovine H.P.T.d.o.o. Mostar po tehnološkom principu između njegovih pravnih slijednika, H.T.d.o.o. Mostar i H.P.d.o.o. Mostar.

Prema podacima u knjigovodstvu, vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2004. godine, iznosila je 329.219.584,00 KM. Na nematerijalna sredstva odnosi se 102.968.536,00 KM, od čega najveći dio, u iznosu od 100.212.242,00 KM otpada na dodijeljenu licencu III GSM operatera. Vrijednost materijalnih sredstava iznosi 193.367.585,00 KM, a preostalih 32.883.463,00 KM su financijska sredstva, od čega se najveći dio, 32.509.420,00 KM odnosi na povrat udjela u Eronet-u.

Računovodstvenim politikama donesenim u 2004. godini, regulirano je da se nekretnine, postrojenja i oprema prikazuju prema trošku nabavke, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine. Za razliku od istih, nematerijalna sredstva (i obveze po tom osnovu) u financijskim izvješćima iskazana su po fer vrijednosti, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 – “Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje”. Tako je dobivena licenca III GSM operatera, u nominalnoj vrijednosti od 140.000.000,00 KM, sukladno navedenom standardu, putem diskonta iskazana po fer vrijednosti, u naprijed navedenom iznosu. Preostali iznos nominalne vrijednosti licence, evidentiran je kao kamata, vanbilančno.

Prema podacima u knjigovodstvu, neto vrijednost nekretnina na dan 31.12.2004. godine iznosila je 33.780.363,08 KM. Međutim, predmetnom revizijom utvrdili smo da u H.T.d.o.o. Mostar ne raspoložuju sa relevantnim podacima o vlasništvu, jer još uvijek nisu usaglašeni međuodnosi navedenih pravnih slijednika, niti je osigurana relevantna dokumentacija po pitanju vlasništva na nekretninama za preuzeta početna stanja po diobnoj bilanci.

Kad je u pitanju uknjižba, ne zanemarujući sporost u zemljišno knjižnim uredima, mislimo da Uprava nije dala odgovarajući značaj ovom procesu, jer je Centralnu komisiju za podjelu nekretnina koja je trebala koordinirati rad komisija na nižim razinama (po TK centrima), formirala tek 20.12.2004. godine. U tijeku 2005. godine, završena je uknjižba objekta zgrade u kojoj se nalazi Uprava Društva.

Na nivou Društva ne vodi se jedinstvena knjiga osnovnih sredstava, već se iste pojedinačno vode po organizacijskim jedinicama, koje nisu sustavno uvezane, te stoga u Upravi nemaju uvida o stanju na terenu. Ovo svakako predstavlja problem.

Segment revizije vezan uz vlasništvo, raspolaganje i zaštitu imovine uključuje i provjeru provedenih procedura i sveobuhvatnosti popisa. Kako je već konstatirano, popis imovine Društva urađen je temeljem Pravilnika o popisu donesenog od strane Uprave Društva 07.07.2004. godine. Centralno povjerenstvo za popis imovine na razini Društva imenovano je dana, 10.11.2004. godine. Metodom uzorka, odabrali smo i pregledali popisne liste za organizacijske jedinice: Direkcije-Uprava, TKC Široki Brijeg i TKC Čapljina. Konstatirali smo da je u popisnim listama TKC Široki Brijeg upisano samo stvarno stanje-količinski, utvrđeno popisom, a da u liste nisu uneseni i podaci iz knjigovodstva (količine, cijene, vrijednosti) i eventualna odstupanja, odnosno, razlike. Pojašnjenje osoba zaduženih za popis, da su to samo radne popisne liste sačinjene na terenu, moglo bi se uvažiti da iste nisu potpisane od strane članova izbornog povjerenstva i da su prezentirane nove, uredno popunjene i potpisane od strane istih.

Zbog značajnosti, Uprava se u narednom periodu treba maksimalno angažirati u rješavanju pitanja oko vlasništva nad imovinom.

Izvršiti procjenu i uknjižbu nekretnina, postrojenja i opreme koja je diobom HPT-a pripala HT d.o.o. Mostar.

Na nivou društva voditi jedinstvenu knjigu osnovnih sredstava i informatički se uvezati sa evidencijama po TKC-ima, kako bi u svakom trenutku Uprava bila informirana o stanju na terenu.

Popis imovine izvršiti u cijelosti sukladno Pravilniku o računovodstvu. Pisanim procedurama definirati postupke i način fizičkog otpisa imovine, te imenovati stručna povjerenstava, koja će izvršiti obilježavanje opreme i inventara.

e) Obveze H.T.d.o.o. Mostar i tužbe protiv iste

Ukupne obveze H.T.d.o.o. Mostar za revidiranu godinu iznosile su 174.911.673,00 KM.

Revizijom je konstatirano da se obveze, sukladno Kodeksu računovodstvenih načela, evidentiraju sa stajališta roka dospijea, na dugoročne i kratkoročne.

U narednoj tabeli, daje se uporedni pregled obveza za 2003. i 2004. godinu:

Vrsta obveze	2004.	2003.	Indeks (2/3)
1	2	3	4
Dugoročne obveze			
Kreditni, licenca, najam	76.668.979,00	20.947.123,00	366,01
Kreditni banaka	8.679.495,00	11.760.078,00	73,80
Kreditni dobavljača – robni	7.397.704,00	8.675.224,00	85,27
Obveze za GSM licencu	60.397.057,00	0,00	n.p.
Financijski najam	194.723,00	511.821,00	38,05
Dugoročna razgraničenja	6.251.614,00	6.644.828,00	94,08
Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihod	6.251.614,00	6.644.828,00	94,08
Dugoročne obveze – ukupno	82.920.593,00	27.591.951,00	300,52
Kratkoročne obveze			
Kratkoročni krediti	25.761.824,00	7.460.541,00	345,31
Kreditni poslovnih banaka	24.084.514,00	3.735.958,00	644,67
Kreditni dobavljača – robin	1.344.718,00	3.418.248,00	39,34
Kratkoročni dio financijskog najma	332.592,00	306.335,00	108,57
Tekuće obveze	32.257.718,00	10.342.190,00	311,90
Obveze prema dobavljačima	7.624.867,00	7.249.057,00	105,18
Obveze za GSM licencu	19.848.445,00	0,00	n.p.
Ostale obveze	4.784.406,00	3.093.133,00	154,68
Kratkoročna razgraničenja	33.943.641,00	2.399.312,00	1.414,72
Kratkoročna razgraničenja - Eronet	32.509.420,00	0,00	n.p.
Ostala kratkoročna razgraničenja	1.434.221,00	2.399.312,00	59,78
Kratkoročne obveze - ukupno	91.963.183,00	20.202.043,00	455,22
UKUPNE OBVEZE	174.883.776,00	47.793.994,00	365,91

Dugoročne obveze odnose se na financijske i robne kredite od banaka i inozemnih poslovnih subjekata i sve su iz ranijeg perioda. Obveze po istim se redovito izmiruju. Za osiguranje povrata kredita Društvo je založilo i stavilo pod hipoteku većinu objekata koje se još uvijek vode na H.P.T. d.o.o. Mostar i pokretnih stvari (centrale). Na dugoročne kredite odnosi se 16.271.922,00 KM, i to: krediti kod banaka 8.679.495,00 KM, krediti dobavljača 7.397.704,00 KM, te financijski najam 194.724,00 KM.

Na kratkoročne kredite otpada 25.761.824,00 KM, i to 24.084.514,00 KM krediti kod banaka, 1.344.718,00 KM krediti dobavljača i 332.592,00 KM financijski najam za dug po licenci.

Obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu za zalihe, usluge, opremu i postrojenja iznose 7.487.267,00 KM. Glavnina duga odnosi se na obveze prema H.T. d.d. Zagreb, po osnovu međunarodnog t.k. prometa.

Na kontu kratkoročnih razgraničenja, osim razgraničenja po osnovu udjela u Eronet-u, u iznosu od 32.509.420,00 KM, vode se i ukalkulirani troškovi za period 01.01.-31.12. 2004.godine, za koji nedostaje dokumentacija, u iznosu od 291.084,60 KM i unaprijed naplaćeni, odloženi prihod, u iznosu od 1.143.136,82 KM.

Ako je moguće kratkoročne obveze izmirivati iz tekućeg priliva, a ne iz kredita.

f) Potraživanja i tužbe H.T. d.o.o. Mostar

Sukladno članku 7. Računovodstvenih politika Društva, potraživanja se iskazuju po fakturiranoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku. Ispravka potraživanja radi se za sva potraživanja starija od 90 dana od datuma bilance. Ukupna potraživanja H.T.d.o.o. Mostar na dan 31.12.2004. godine, iznosila su 23.343.701,00 KM i od tog iznosa, 63% ili 14.747.804,00 KM odnosi se na potraživanja do 60 dana. Razlika koja se pojavila između stanja potraživanja u glavnoj knjizi i Izvješća neovisnog revizora, u iznosu od 1.253.000,00 KM, odnosi se na 86.000,00 KM manje knjiženog potraživanja po confirmaciji sa tvrtkom «Telecom Austria», 67.000,00 KM troškova za internet vezu sa istom tvrtkom, te 1.100.000,00 KM koje se odnosi na rezerviranje za potraživanja od kupaca starija od 90 dana, a koja su ispravljena temeljem revizijskog izvješća.

Pravilnikom o reguliranju pretplatničkog odnosa regulirane su procedure privremenog isključenja, utuženja, demontaže kod neredovitih platiša. Istim je predviđeno da se utuživanje za dug zbog neplaćenog telefonskog računa vrši u roku 90 dana nakon nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa. Od polovice 2004.godine, privremena isključenja, demontaže i utuženja provode se u većoj mjeri na nivou cijelog Društva, iako ne dovoljno, posebice u nekim TKC-ima. Primjera radi, u TKC Orašje, nisu imali uposlenog pravnika koji bi vodio sva ta utuženja, pa je dolazilo do gomilanja telefonskog duga po pojedinom priključku, čak i do zastare potraživanja. U 2005.godini, taj problem je riješen. O eventualnim utuženjima vodila se slaba ili nikakva evidencija.

Informatički sustav (KRON) u kome se vode kupci također ima dosta nedostataka, koji se u narednom periodu trebaju otkloniti. Evidencija koja se vodi po TKC-ima ima dosta ručnog unosa, a samim tim i veliku mogućnost pogrešaka. Naime, ovaj sustav ne prihvata uplate koje glase na svotu različitu od iznosa ispostavljenog računa, pa se radi toga takve uplate evidentiraju ručno. Samim tim i povećana je mogućnost pogreške.

Uvidom u dokumentaciju uvjerali smo se da je jedan od najvećih dužnika, Federalno ministarstvo obrane, čiji dug iznosi 1.329.766,14 KM. U H.T.d.o.o. Mostar ne vide mogućnost redovite naplate. Obavljeno je više razgovora sa predstavnicima istog ministarstva, ali bez rezultata. Ostali veći dužnici dogovorili su plaćanje u obrocima ili su izmirili dugovanja. U svezi dugovanja privatnih osoba, utvrdili smo da se vrše utuženja. Izuzetak je TKC Orašje, u kojem nije bilo zaposlenog pravnika tijekom revidirane godine, pa nije imao tko da pokreće utuženja, što je propust Uprave. Tijekom 2005.godine, ovaj nedostatak je otklonjen.

Postojeći informatički sustav doraditi kako bi optimalno iskoristio automatsko provođenje svih naloga za uključanje, privremeno ili trajno isključenje korisnika, čime bi se udio subjektivnog faktora sveo na minimum.

Voditi jedinstvenu evidenciju o tužbama na nivou Društva.

Izvršiti procjenu stanja i realnosti naplate utuženih potraživanja.

Definirati rokove i odgovorne osobe za podnošenje sudskih tužbi i dosljedno provoditi donesene akte.

g) Postupanje po Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova

Sve nabavke u 2004. godini, u H.T.d.o.o. Mostar trebali su provoditi sukladno važećoj Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova. Stoga su 02.02.2004. godine i donijeli Pravilnik o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova po posebnim metodama, na koji je potrebnu suglasnost dalo i nadležno resorno ministarstvo. Krajem 2004.godine, donijeli su novi Pravilnik o javnim nabavkama, sukladno Zakonu o javnim nabavkama u BiH.

U cilju utvrđivanja ispravnosti postupaka i provedenih procedura u revidiranoj godini, sukladno važećoj Uredbi i Pravilniku, metodom slučajnog uzorka izvršen je uvid u dokumentaciju vezanu za nabavke pojedinih stalnih sredstava i robe, kao i nabavku investicijske opreme.

Predmet revizije bili su slijedeći ugovori:

- Nabavka bakrenih kablova i ugovor u vrijednosti od 904.018,00 KM, sklopljen sa firmom «Elkateh» d.o.o.Mostar.

-Nabavka HDPE cijevi i ugovor u vrijednosti od 656.500,00 KM, sklopljen sa firmom «Weltplast» iz Posušja.

-Nabavka kablenskog pribora i ugovor u vrijednosti od 259.017,00 KM, sklopljen sa firmom «Unis Telekom» d.d.Mostar.

-Nabavka zdenaca i izvodnih ormarića i ugovor sklopljen sa poduzećem «Tegrad» iz Gruda, u vrijednosti 305.400,00 KM.

-Nabavka i instaliranje IN ufik mreže i sustav administriranja, te ugovor sa firmom «KRON» iz Splita, sklopljen još u 2003.godini, obzirom da su u revidiranoj godini sklapani anexi, u ukupnoj vrijednosti od 541.740,00 EUR-a.

-Nabavka kombi transportera i ugovor sklopljen sa autokućom «Auto Centar» Široki Brijeg, u vrijednosti od 35.045,00 KM.

-Nabavka 8 teretnih vozila, u vrijednosti od 94.312,00 KM i ugovor sklopljen sa firmom «Lada Auto» iz Banja Luke.

-Nabavka viljuškara utovarivača i ugovor u vrijednosti 69.990,00 KM, sklopljen sa firmom «Lager» iz Posušja.

-Nabavka uredskog materijala i materijala za održavanje čistoće i ugovor u vrijednosti od 275.937,00 KM, sklopljen sa firmom «Antonio commerce» d.o.o. iz Mostara.

-Ugovor sa firmom «Blago»d.o.o. iz Posušja, u vrijednosti od 124.596 KM, o izgradnji pristupne TK mreže.

U revidiranoj tenderskoj dokumentaciji nismo utvrdili nepravilnosti glede primjene važeće Uredbe. Bodovanje se vršilo po kriterijima koji su transparentno objavljeni u tenderskoj dokumentaciji.

h) Služba unutarnje kontrole

Provedenom revizijom utvrdili smo da u Društvu još uvijek postoje slabosti u funkcioniranju sistema internih kontrola. Iako su donijeli većinu potrebitih internih akata, konstatirali smo i određene nedostatke u njihovom sprovođenju. Na neke slabosti Upravi Društva ukazivala je i novooblikovana Služba unutarnje kontrole.

Naime, novim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji društva, utemeljena je posebna organizacijska jedinica, kao samostalna Služba pri Upravi, jedinstvena za cijelo Društvo, čiji su poslovi i aktivnosti regulirani Pravilnikom o ustroju i radu službe unutarnje kontrole. Svoje poslove i zadatke inspektori Službe izvršavaju temeljem godišnjeg plana i programa službe, po ukazanoj potrebi ili temeljem naloga direktora-predsjednika Uprave. Za svoj rad Služba je direktno odgovorna direktoru-predsjedniku Uprave. U prvoj polovini 2004.godine, Služba je imala dvoje uposlenih, dok su u rujnu i prosincu raspoređena još dva djelatnika, koji nisu posebno educirani za ove poslove.

Temeljem dokumentacije kojom raspoložemo i provedene revizije izvješća ove službe, mogli smo konstatirati da je ova Služba je tijekom 2004. godine izvršila više kontrola i ukazala na određene slabosti. Međutim, uvidom u zapisnike sa sastanaka Uprave Društva, nismo stekli utisak da je Uprava posvetila potrebitu pozornost analizi njihovih nalaza, tako da dobar dio preporuka nije ni proveden. Pored ostalog, Služba unutarnje kontrole uočila je slabosti u kretanju dokumentacije. To je i bio razlog kašnjenja 108 faktura izvođača radova iz 2003.godine, koje su dostavljene u gospodarsku službu tek u ožujku 2004.godine. Konstatiran je neadekvatan način kretanja faktura od samog prijama u Društvo, te su pokrenuli inicijativu za donošenje Napatka o smjerovima kretanja dokumentacije od nadležnih službi prema upravi (hodogram), kao i Napatuk o vođenju nadzora nad izvođenjem radova, kolaudacije investicija u tijeku sa rokovima i potrebitom dokumentacijom. Do okončanja naše revizije isti nisu bili doneseni, mada je evidentan njihov značaj. Također je ukazano na problem neadekvatnih skladišnih prostora, posebice po pitanju zaštite od požara i krađe, pa je preporučeno, u cilju zaštite imovine društva, što hitnije riješiti pitanje trajnog i adekvatnog skladišnog prostora po TKC-ima. Kako još uvijek nije uvezano materijalno i skladišno knjigovodstvo, mislimo da i ovom prigodom treba skrenuti pozornost Upravi i na taj problem. Neuvezivanje on-line PIS aplikacije u TKC sa knjigovodstvom u izvršnoj direkciji (u sjedištu) predstavlja problem. Promet iz glavnih knjiga po TKC-ima unosi se mehanički i temeljem tako formirane knjige sačinjavaju se financijska izvješća. Takav sustav je manjkav i podložan pogreškama. Uprava Društva nema u svakom trenutku dostupne sve podatke o stanju materijala u skladištima, naplata i obvezama po TKC-ima. Pored toga i Pravilnik o reguliranju pretplatničkog odnosa iz 2003.godine različito se tumači i primjenjuje po TKC, pa je Služba unutarnje kontrole pokrenula je inicijativu i dana, 04.10.2004.godine, obratila se direktoru-predsjedniku Uprave, sa prijedlogom dopune postojećeg pravilnika i sa jasno definiranim postupcima i procedurama naplate potraživanja. Iz zapisnika Službe unutarnje kontrole, uočeni su i problemi neusklađenosti u količinama zaliha materijala i rezervnih dijelova u skladištu, radi čega je kod izvođenja pojedinih radova dolazilo do kašnjenja, a sve zbog nedostatka nekog materijala ili rezervnog dijela. Potrebno je stoga veću pozornost posvetiti usaglašavanju plana nabavki sa planom investicija i informatički uvezati skladišno poslovanje i materijalno knjigovodstvo na nivou Društva.

Služba unutarnje kontrole dobro je reagirala i pri izboru člana Nadzornog odbora za predsjednika povjerenstva za pripremu i provedbu javnog natječaja za nabavku maziva i goriva, što nije sukladno Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova. Nakon reagiranja ove službe izabran je novi predsjednik povjerenstva. Iz izvješća Službe kojih je u revidiranoj godini bilo 16, mogli smo konstatirati, da je bilo i nekih nezakonitih radnji u HT d.o.o. Mostar, na koje se odmah reagiralo, a počinitelj se sankcionirao.

Preporučujemo Upravi Društva da redovito analizira izvješća Službe unutarnje kontrole, poklanja veću pozornost njihovim nalazima i poduzima adekvatne mjere na otklanjanju uočenih slabosti.

Preporučujemo izradu Naputka o kolanju dokumentacije.

Preporučujemo izradu Naputka o vođenju projekata i nadzora nad istim, kolaudaciju investicija u tijeku sa rokovima i potrebitom dokumentacijom.

Preporučujemo da se Pravilnik o reguliranju pretplatničkih odnosa dopuni sa jasno definiranim postupcima i procedurama naplate potraživanja i da se isti dosljedno primjenjuje na razini Društva, jedinstveno po svim TKC-ima.

Preporučujemo da se usuglasi Plan nabavke sa Planom investicija i redovitog održavanja, kako bi se izbjegla kašnjenja u izvođenju radova.

Preporučujemo povezivanje on-line softverskih aplikacija za skladišno poslovanje, materijalno knjigovodstvo i plaće.

Preporučujemo donošenje pisanih procedura sa postupcima i rokovima o svakoj poslovnoj transakciji na nivou Društva, kojih će se pridržavati svi uposleni.

VI KOMENTAR

Uprava HT d.o.o. Mostar, u ostavljenom roku očitovala se na dostavljeni Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća, dopisom Dj.broj: 01-8591/05, od 23.12.2005. godine.

Prihvatili smo i uvažili primjedbu koja se odnosi na broj djelatnika kojima je regres za godišnji odmor isplaćen iznad propisanog, neoporezivog iznosa.

Cijenimo što su već poduzete aktivnosti u svezi realiziranja nekih od datih preporuka. Nadamo se da će se i ostale preporuke implementirati, a sve u cilju poboljšanja kvalitete, učinkovitosti i efikasnosti u cjelokupnom poslovanju HT d.o.o. Mostar, što nam je uostalom i zajednički cilj.

Viši revizor:

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Dubravka S. Barbarić, dipl. oec.

Sead Čorbo, dipl.oec.